

THE LAW AND FGM

GREECE

DECEMBER 2021

National Legal Framework

Overview of National Legal Framework in Greece

National legislation:

X	Specific law/provision criminalising FGM
X	Provides a definition of FGM
✓	Criminalises the performance of FGM
✓	Criminalises the procurement, arrangement and/or assistance of acts of FGM
X	Obligation to report incidents of FGM to the authorities
✓	Criminalises the participation of medical professionals in acts of FGM
X	Extraterritorial application regardless of double criminality

Introduction

Greece is a country in south-eastern Europe with an estimated population of 10.7 million.¹ Greece is a unitary republic with a parliamentary democracy and a civil-law legal system.

FGM Prevalence

There is no available representative, official data on the prevalence of female genital mutilation (FGM) in Greece. A study from 2006 suggested that approximately 1,200 women who had undergone FGM were living in Greece at the time.²

In 2018, the European Institute for Gender Equality estimated that 447 to 751 out of 1,787 girls up to the age of 18 living in Greece and originating from countries where FGM is practised were at risk of undergoing FGM. Most of these girls originate from Egypt, Ethiopia and Nigeria.³

National Legal Framework

General Law

There is no specific law in Greece criminalising FGM, nor is there a specific provision in general law criminalising it; there is, however, a specific provision in general law criminalising convincing a woman to undergo FGM, **Article 315 of the Greek Penal Code (1951, as amended in 2019)** (the *Criminal Code*). This does not require that the FGM actually took place, but, rather, that a woman was convinced to undergo FGM.

If a woman is convinced to undergo FGM and the FGM is ultimately performed by a third party, the criminal responsibility of the perpetrators is examined on the basis of the **general provisions of the Criminal Code**. More specifically, **Article 315 of the Criminal Code** does not cover cases where coercion takes place. Thus, and taking into account that FGM may cause dangerous and grave bodily injury to the victim, **Articles 308, 309, 310, 311 and 312 of the Criminal Code, in conjunction with Articles 45, 46 and 47 of the Criminal Code**, should also apply, so that the perpetrator who commits the crime is

punished as an accomplice of the person physically performing the FGM. Given that the performance of FGM is punishable under the general criminal law provisions for bodily harm, Article 315 mainly aims to regulate punishment in cases where the victim was persuaded to perform FGM, but this was never performed, as such cases could go unpunished if this provision did not exist.

28 Too Many has not been able to find any government sources giving reasons as to why only the persuasion to undergo FGM is specifically criminalised, nor sources stating which general provisions would apply to FGM. However, Greece has ratified the Istanbul Convention,⁴ and Greek law contains general provisions that implicitly apply to FGM.

FGM would most likely fall under **Articles 308, 309 and 310 of the Criminal Code**, which, respectively, criminalise inflicting bodily harm, dangerous bodily harm and grievous bodily harm. **Article 311** is also important as it prescribes heavier penalties if the bodily harm resulted in death. **Article 312** applies when these crimes were committed against minors.

Article 308 (1) defines 'inflicting bodily harm' as causing physical injury or damage to the health of another person. **Article 308(2)** prescribes that it will not be prosecuted *ex officio*; a formal complaint is required.

Article 309 defines 'inflicting dangerous bodily harm' as inflicting bodily harm in a manner that could have caused danger to life or grievous bodily harm, but did not. If the act of inflicting bodily harm actually caused grievous bodily harm, **Article 310(1)** applies, but if it caused death, **Article 311** applies. This above is important in relation to penalties.

Article 310(3) prescribes 'inflicting grievous bodily harm' as, in particular, an act that caused danger to life, serious and long-term illness, serious amputation, disability or permanent disfigurement, or that significantly and for a long time prevented the victim from using their body or mind.

The first three types of FGM as classified by the World Health Organization (i.e. clitoridectomy, excision and infibulation) will, at the bare minimum, fall under the scope of **Article 309** and be considered 'dangerous bodily harm', but it is very likely that the prerequisites of **Article 310(3)** will be met for such FGM to be categorised as 'grievous bodily harm'. The categorisation of FGM Type IV will vary depending on the facts of each case and could fall under the scope of any of the above articles.

Under **Article 312(1) of the Criminal Code**, it constitutes a separate offence to perform any of the offences above against a minor or other dependent person if the victim is under the custody or the protection of the perpetrator by law.

Article 333(2) applies to the extent that the FGM takes place within a family environment, the act constitutes domestic violence and the relevant provisions of the Criminal Code are also applied.

Definition of FGM

The law does not contain any definition of FGM, nor has 28 Too Many been able to find any government source defining it.

Women and Girls of All Ages

The performance of FGM on women and girls of all ages has been criminalised in Greece. The law does not contain an age restriction for the offences under **Articles 308, 309 and 310 of the Criminal Code**. Committing any of those offences against a minor does constitute a separate aggravated offence under **Article 312**.

Procuring, Aiding and Abetting

Procuring, aiding and abetting FGM are criminalised in Greece through general criminal law.

Procuring FGM – when someone has a cutter (or any other person) perform FGM on the victim – most likely qualifies someone as an ‘instigator’ under **Article 46 of the Criminal Code**. **Article 46(1)** prescribes that anyone who intentionally caused another person to decide to carry out the offence that other committed shall be punished as a perpetrator.

It is not wholly clear whether abetting FGM would qualify as intentionally causing another person to carry out an offence under **Article 46**, or as intentionally offering another any assistance before or during the commission of an offence under **Article 47**. The latter would qualify an abettor as an ‘accomplice’ as prescribed by **Article 47**. The answer is likely dependent on the intensity of the person’s involvement and the specifics of the case.

Aiding FGM would qualify as intentionally offering another any assistance before or during the commission of an offence under **Article 47**. **Article 47** prescribes that, for accomplices, the sentence as prescribed for the perpetrator is mitigated in accordance with **Article 83**. However, for direct assistance during the commission and execution of an offence, **Article 47** prescribes that an accomplice may receive the sentence of a perpetrator.

Allowing the Use of Premises

Allowing the use of premises for the purpose of FGM is most likely criminalised in Greece through general criminal law. Allowing the use of premises can be categorised as offering assistance before and during the commission of an offence, thus qualifying someone who allows the use of premises as an ‘accomplice’ under **Article 47 of the Criminal Code**.

Providing or Possessing Tools

Providing (specific) tools for the purpose of FGM is most likely criminalised in Greece through general criminal law. Providing (specific) tools can be categorised as offering assistance before the commission of an offence, thus qualifying someone who provides the tools as an ‘accomplice’ under **Article 47 of the Criminal Code**.

Possessing (specific) tools for the purpose of FGM is most likely not a criminal offence in Greece. The Criminal Code does not contain a general provision criminalising preparatory acts for offences. Preparatory acts seem only to be criminalised for certain specific offences, which do not include any of the offences FGM could be classed as. Possessing (specific) tools also does not fall under the definition of an ‘attempt’. **Article 42(1)** defines an ‘attempt’ as beginning to commit an offence, and **Article 44(1)** elaborates that an attempt is only punishable if it failed due to external obstacles. If someone only possesses (specific) tools, that person cannot be said to have begun to perform the offence, and that person can still make up their mind whether or not to even begin to perform the offence.

Obligation to Report FGM

There is no special obligation to report FGM to the authorities in Greece. However, the **Criminal Code** provides for a general obligation to report felonies (as opposed to misdemeanours) planned or presently happening. This obligation is active only as long as the crime or its consequences can still be prevented.

Failure to report such felonies is punished, according to **Article 232** and only if the crime was actually committed or attempted, with a sentence of *ten days’ to three years’ imprisonment or a fine*.

Also, according to **Article 231**, in conjunction with **Article 15**, if someone has a legal obligation to report a crime of FGM (or crimes in general), irrespective of whether it is a felony or a misdemeanour, and fails to do so, they may be punished with a sentence of *ten days' to three years' imprisonment or a fine*. Persons who have such an obligation are, for example, a police officer that is aware of the crime or a parent or legal guardian of a child that has undergone FGM.

Furthermore, in the case of a conflict between the abovementioned legal obligation to report a crime of FGM and professional secrecy (i.e. for a doctor or a lawyer), **Article 371(4)** prescribes that the intent to fulfil a duty or safeguard a justified essential interest, public or of another, which could not otherwise be safeguarded against, is a justification for breaching said professional secrecy. One could argue that reporting FGM would be safeguarding a public interest and reporting a planned FGM would definitely safeguard the interest of another; thus, such professionals will not be barred from reporting the crime by their obligation to professional secrecy.

Medicalised FGM

Medicalised FGM is criminalised in Greece under general criminal law through **Articles 308, 309, 310, 311 and 312 of the Criminal Code**.

There is no specific provision on medicalised FGM in the Criminal Code, nor one on malpractice by a licensed medical professional or medical quackery.

Extraterritoriality

The **Criminal Code** extends extraterritorial application of Greek criminal law to FGM committed abroad, but always under the requirement of double criminality.

Article 6(1) prescribes that Greek criminal law shall apply to offences committed abroad by persons with Greek nationality if that offence is also punishable under the laws of the country in which it was committed.

Article 7(1) prescribes that Greek criminal law shall apply to offences committed abroad by anyone against a person with Greek nationality if that offence is also punishable under the laws of the country in which it was committed.

Article 8 lists a number of offences to which Greek criminal law applies regardless of double criminality. FGM is not included.

Penalties

There are differing penalties in Greece for FGM and offences related to it, depending on the consequences of a specific instance of FGM.

- **Article 308 of the Criminal Code** prescribes a sentence of *up to two years' imprisonment or a fine* for inflicting bodily harm.
- **Article 310(1)** (in conjunction with **Article 53 of the Criminal Code**) prescribes a sentence of *one- to five-years' imprisonment* if the bodily harm finally resulted in grievous bodily harm.
- **Article 311** (in conjunction with **Article 52**) prescribes a sentence of *five- to ten-years' imprisonment* if the bodily harm finally resulted in death.
- **Article 312(1)(a)** (in conjunction with **Article 53**) prescribes a sentence of *one- to five-years' imprisonment* if the bodily harm was inflicted on a minor.

- **Article 309** prescribes a sentence of *up to three years' imprisonment or a fine* for inflicting dangerous bodily harm.
- **Article 312(1)(b)** (in conjunction with **Article 53**) prescribes a sentence of *two- to five-years' imprisonment* if the dangerous bodily harm was inflicted on a minor.
- **Article 310(2)** (in conjunction with **Article 53**) prescribes a sentence of *two- to five-years' imprisonment* for unintentionally inflicting grievous bodily harm and (in conjunction with **Article 52**) a sentence of *five- to fifteen-years' imprisonment* for intentionally inflicting grievous bodily harm.
- **Article 311** (in conjunction with **Article 52**) prescribes a sentence of *five- to fifteen-years' imprisonment*, if the bodily harm resulted in death while the perpetrator had the intention of causing grievous bodily harm.
- **Article 312(1)(c)** (in conjunction with **Article 53**) prescribes a sentence of *three- to five-years' imprisonment* if the bodily harm of a minor finally resulted in grievous bodily harm, while also prescribing (in conjunction with **Article 52**) a sentence of *five- to fifteen-years' imprisonment* if the grievous bodily harm was inflicted on a minor intentionally.
- **Article 312(1)(d)** (in conjunction with **Article 52**) prescribes a sentence of *five- to fifteen-years' imprisonment* if the bodily harm of a minor resulted in death.
- **Article 315** prescribes a sentence of *imprisonment* if anyone persuades a woman to have her genitals mutilated. Imprisonment in this regard is a term for *not less than ten days or more than five years* (**Article 53**).

Someone who instigated FGM – for example, by procuring FGM – would be punished as a perpetrator as prescribed by **Article 46(1)**.

Article 47 prescribes that, for direct assistance, an accomplice may be punished as a perpetrator, but for any other sort of assistance an accomplice will receive a reduced sentence under **Article 83**. **Article 83(b)** prescribes that sentences of at least ten years' imprisonment will be reduced to *two- to eight-years' imprisonment*. **Article 83(c)** prescribes that sentences of five- to fifteen-years' imprisonment will be reduced to *one- to eight-years' imprisonment*. **Article 83(d)** prescribes that sentences of up to ten years' imprisonment will be reduced to *one- to six-years' imprisonment*. Article 83(e) prescribes that any other sentences shall be freely reduced to *at least the minimum prescribed by law*. Also, if the law provides for both a sentence of imprisonment and a fine for a crime, the judge may apply only the sentence of the fine on the accomplice.

If a medical professional performs or assists in performing FGM, they may additionally be prohibited from practising their profession for a period of one month to two years, if they are sentenced to at least two years' imprisonment as prescribed by **Article 65(1)**.

Protection

Protecting Uncut Girls and Women

Uncut girls can be protected through child protection laws in general civil law. **Article 1532 of the Greek Civil Code** prescribes that, if parents misuse their parental responsibility or fail to perform their parental responsibility properly, a court may, on the request of the other parent or the child's next of kin or the prosecutor, order any appropriate measure. **Article 1532(f)** prescribes that misuse of parental responsibility shall in particular exist if the parent is convicted, by a final court decision, for domestic violence or crimes against sexual freedom. However, this is not an exhaustive definition and it is likely that the imminent danger of such a crime would also qualify as a misuse of parental responsibility.

Government Obligations

The **Greek National Plan of Action to Prevent and Eliminate FGM** was developed in 2009 and included raising community awareness, educating and empowering religious and community stakeholders, providing training for health professionals, investigating legal actions and establishing consultancy services in Greece concerning FGM, but it expired, since it was not adopted by any Greek authority.

Nevertheless, the **National Action Plan for Reproductive & Sexual Health for the period 2008–2012** includes the right to be protected from FGM as one of the ‘12 sexual and reproductive rights’ in Greece.⁵

Section 2 of the National Action Plan on Gender Equality for the period 2016 to 2020 (the *NAPGE*) by the General Secretariat for Gender Equality (the *GSGE*), an independent government agency in Greece, prescribes measures to combat violence against women, including implementing and reviewing the existing legislation (**Section 2(i)**), providing holistic support for victims of gender violence (**Section 2(ii)**), raising awareness (**Section 2(iii)**), monitoring gender violence (**Section 2(iv)**), and coordinating and evaluating implemented *NAPGE* 2016–2020 policies (**Section 2(v)**).⁶

There is a new action plan in force, the **National Action Plan on Gender Equality for the period 2021 to 2025** (the *NAPGE*), also edited by the *GSGE* and published in November 2021. This action plan sets first in its list of priorities measures to combat violence against women, including a specific provision under **Action 1.4.2**, among others, to prevent and combat FGM. Measures include an annual information-and-awareness-raising campaign on each form of violence against women prescribed under Action 1.4.2, meetings with target groups regarding FGM (and early marriage), with the aim of eliminating such forms of gender-based violence and raising awareness on the sexual and reproductive rights of female refugees, migrants and asylum-seekers and their children.

The *GSGE* implemented the **Greek Awareness Raising Campaign** as part of the national programme combatting violence against women for the period 2009 to 2013. The *GSGE* also operates a 24-hour hotline to provide immediate assistance to victims of domestic abuse.⁷

Article 5(1) of the Law 3727/2008 on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Abuse prescribes that persons working in the recruitment, education or awareness-raising fields who have regular contact with children must spread awareness regarding the protection and rights of children among persons working with children in the areas of education, health, sports, cultural and leisure activities, social protection and justice.

Article 9(1) of the Optional Protocol for the Protection of the Rights of the Child in Law 3625/2007 prescribes that Greece has an obligation to implement laws, administrative measures, social policies and preventive programmes in order to protect children who are vulnerable to violent practices.

Implementation of The Law

Court Cases

There are few Greek court cases in relation to FGM known to 28 Too Many

Pursuant to **decision no. 419/2014 of the Administrative Court of Appeals of Athens** (published at Nomos Database), the Court temporarily suspended the decision of return of a Kenyan woman along with her three minor children to her homeland, based on the high possibility of them suffering irreparable harm ‘consisting of exposure to risk of their physical integrity’.

Conclusions and Recommendations

Conclusions

FGM is **not explicitly criminalised** in Greece through a specific law, provision or governmental declaration. However, there is another provision in relation to FGM, concerning convincing women to undergo FGM, which is *ex officio* prosecuted; Greece has ratified conventions condemning FGM, including the Istanbul Convention; and general criminal law does implicitly apply to the practice. 'Genital mutilation' is not further defined in the law; therefore, it is not clear whether all **types of FGM** are covered.

Procuring, aiding and abetting FGM are criminalised in Greece through general criminal law.

There is no **obligation to report** FGM to the authorities in Greece.

The Criminal Code extends **extraterritorial application** of Greek criminal law to FGM committed abroad, but always under the requirement of double criminality.

Recommendations

We recommend that Greece issue a governmental declaration confirming the application of criminal law to FGM, including a definition of 'FGM' that corresponds to the WHO's and specifying that FGM is a criminal offence if performed on a woman or girl of any age.

We recommend that Greece instate an obligation for (at least) relevant professionals and institutions to report cases of FGM and cases where there are reasonable grounds to believe that FGM may be committed imminently.

We also recommend that Greece remove the requirement of double criminality for extraterritorial application in cases where FGM has been committed abroad and either the perpetrator or the victim has Greek nationality or is a habitual resident of Greece.

Finally, we recommend that Greece instate a system similar to the British Female Genital Mutilation Protection Orders to guarantee the efficient protection of girls and women at risk of FGM and other harmful traditional practices.

Appendix I: International and Regional Treaties

GREECE	Signed	Ratified/ Acceded	Reservations on reporting?
International			
International Covenant on Civil & Political Rights (1966) (ICCPR) ⁸	X	✓ 1997	No
International Covenant on Economic, Social & Cultural Rights (1966) (ICESCR) ⁹	X	✓ 1985	No
Convention on the Elimination of All forms of Discrimination Against Women (1979) (CEDAW) ¹⁰	✓ 1982	✓ 1983	No
Convention on the Rights of the Child (1989) (CRC) ¹¹	✓ 1990	✓ 1993	No
Regional			
Istanbul Convention ¹²	✓ 2011	✓ 2018	Yes*
European Convention on Human Rights ¹³	✓ 1950	✓ 1974	No

* The Hellenic Republic reserves the right in accordance with Article 78, paragraph 2, of the Convention, not to apply paragraphs 1.e, 3 and 4 of Article 44 of the convention.

'Signed': a treaty is signed by countries following negotiation and agreement of its contents.

'Ratified': once signed, most treaties and conventions must be ratified (i.e. approved through the standard national legislative procedure) to be legally effective in that country.

'Acceded': when a country ratifies a treaty that has already been negotiated by other states.

Appendix II: National Laws

Criminal Code

Art. 6

- 1) Οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι εφαρμόζονται και για πράξη που χαρακτηρίζεται από αυτούς ως κακούργημα ή πλημμέλημα και τελέστηκε στην αλλοδαπή από ημεδαπό, αν αυτή, με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της, είναι αξιόποινη και κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέστηκε ή αν διαπράχθηκε σε πολιτειακά ασύντακτη χώρα.
- 2) Η ποινική δίωξη ασκείται και εναντίον αλλοδαπού, ο οποίος κατά την τέλεση της πράξης ήταν ημεδαπός. Επίσης ασκείται και εναντίον εκείνου που απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια μετά την τέλεση της πράξης.
- 3) Στα πλημμελήματα, ακόμη και όταν διώκονται αυτεπαγγέλτως, οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται μόνο εφόσον υπάρχει έγκληση του παθόντος ή αίτηση της Κυβέρνησης της χώρας όπου τελέστηκε το πλημμέλημα.

Art. 7

- 1) Οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι εφαρμόζονται και κατά αλλοδαπού για πράξη που τελέστηκε στην αλλοδαπή και χαρακτηρίζεται από αυτούς ως κακούργημα ή πλημμέλημα, αν η πράξη αυτή στρέφεται εναντίον Έλληνα πολίτη και είναι αξιόποινη, με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της, και κατά τους νόμους της χώρας όπου τελέστηκε ή αν διαπράχθηκε σε πολιτειακά ασύντακτη χώρα. Ως Έλληνας πολίτης για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου λογίζεται και το κυοφορούμενο που θα αποκτήσει με τη γέννησή του την ελληνική ιθαγένεια, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που εδρεύουν στην ημεδαπή.
- 2) Η διάταξη της παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου έχει και εδώ εφαρμογή.

Art. 46

- 1) Με την ποινή του αυτουργού τιμωρείται όποιος με πρόθεση προκάλεσε σε άλλον την απόφαση να εκτελέσει την άδικη πράξη που διέπραξε.
- 2) Όποιος με πρόθεση προκάλεσε σε άλλον την απόφαση να τελέσει κάποιο έγκλημα, με σκοπό να τον καταλάβει ενώ αποπειράται να τελέσει το έγκλημα ή ενώ επιχειρεί αξιόποινη προπαρασκευαστική του πράξης και με τη θέληση να τον ανακόψει από την αποπεράτωση του εγκλήματος, τιμωρείται με την ποινή του αυτουργού μειωμένη στο μισό.

Art. 47

Όποιος, εκτός από την περίπτωση της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, πρόσφερε με πρόθεση σε άλλον οποιαδήποτε συνδρομή πριν από την τέλεση ή κατά την τέλεση της άδικης πράξης που διέπραξε, τιμωρείται με μειωμένη ποινή (άρθρο 83). Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει την ποινή του αυτουργού, αν ο υπαίτιος προσφέρει άμεση συνδρομή κατά την τέλεση και στην εκτέλεση της πράξης, θέτοντας το αντικείμενο της προσβολής στη διάθεση του φυσικού αυτουργού.

Art. 52

- 1) Η κάθειρξη είναι πρόσκαιρη και κατ' εξαίρεση, εφόσον ο νόμος το ορίζει ρητά, ισόβια.
- 2) Η διάρκεια της πρόσκαιρης κάθειρξης δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε έτη ούτε είναι κατώτερη των πέντε ετών.

Art. 53

Η διάρκεια της φυλάκισης δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη ούτε είναι κατώτερη των δέκα ημερών.

Art. 65

- 1) Αν ο υπαίτιος διέπραξε έγκλημα με βαριά παράβαση των καθηκόντων του επαγγέλματός του, για την άσκηση του οποίου απαιτείται ειδική άδεια της αρχής, και εφόσον του επιβλήθηκε ποινή στερητική της

ελευθερίας τουλάχιστον δύο ετών, το δικαστήριο μπορεί να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος αυτού για χρονικό διάστημα από ένα μήνα έως δύο έτη.

- 2) Η απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος αρχίζει μόλις η απόφαση γίνει αμετάκλητη και η διάρκειά της, εφόσον ο δράστης κρατείται, υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας κατά την οποία απολύεται από τη φυλακή.

Art. 83

Όπου στον νόμο προβλέπεται μειωμένη ποινή χωρίς άλλο προσδιορισμό, το πλαίσιο της καθορίζεται ως εξής: α) αντί για την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, επιβάλλεται κάθειρξη, β) αντί για την ποινή της κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών ή κάθειρξη έως οκτώ έτη, γ) αντί για την ποινή της κάθειρξης, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ή κάθειρξη έως οκτώ έτη, δ) αντί για την ποινή της κάθειρξης έως δέκα έτη επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ή κάθειρξη έως έξι έτη, ε) σε κάθε άλλη περίπτωση, ο δικαστής μειώνει την ποινή ελεύθερα έως το ελάχιστο όριό της. Αν ο νόμος προβλέπει σωρευτικά ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή, μπορεί να επιβληθεί και μόνο η τελευταία.

Art. 231

- 1) Όποιος εν γνώσει ματαιώνει τη δίωξη άλλου για κακούργημα ή πλημμέλημα που διέπραξε τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή.
- 2) Η υπόθαλψη μένει ατιμώρητη αν ο υπαίτιος την τέλεσε υπέρ κάποιου οικείου του.

Art. 232

- 1) Όποιος, ενώ έμαθε με τρόπο αξιόπιστο ότι μελετάται κακούργημα ή ότι άρχισε ήδη η εκτέλεσή του, και σε χρόνο τέτοιο ώστε να μπορεί ακόμα να προληφθεί η τέλεση ή το αποτέλεσμα του, παραλείπει να το αναγγείλει εγκαίρως στην αρχή, τιμωρείται, αν το κακούργημα τελέστηκε ή έγινε απόπειρά του, με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή.
- 2) Η παράλειψη αυτή μένει ατιμώρητη αν η αναγγελία στην αρχή θα αφορούσε πρόσωπο οικείο εκείνου που την παρέλειψε.

Art. 308

- 1) Όποιος προξενεί σε άλλον σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή. Αν η κάκωση ή βλάβη της υγείας που του προξένησε είναι εντελώς ελαφρά, τιμωρείται με χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας.
- 2) Για τη δίωξη της πράξης της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται έγκληση, εκτός αν ο παθών είναι υπάλληλος και η πράξη τελέστηκε κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της ή υπάλληλος του πλειστηριασμού κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης και η πράξη τελέστηκε με αφορμή τον πλειστηριασμό, οπότε η δίωξη είναι αυτεπάγγελτη.
- 3) Η σωματική βλάβη της παραγράφου 1 δεν είναι άδικη, όταν επιχειρείται με τη συναίνεση του παθόντος και δεν προσκρούει στα χρηστά ήθη.
- 4) Ο υπαίτιος της πράξης της παραγράφου 1 είναι δυνατό να απαλλαγεί από κάθε ποινή αν παρασύρθηκε στην πράξη από δικαιολογημένη αγανάκτηση, εξαιτίας μιας αμέσως προηγούμενης πράξης που τέλεσε ο παθών εναντίον του ή ενώπιόν του και που ήταν ιδιαίτερα σκληρή ή βάνανυση.

Art. 309

Αν η πράξη του προηγούμενου άρθρου τελέστηκε με τρόπο που μπορούσε να προκαλέσει στον παθόντα κίνδυνο ζωής ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση έως τρία έτη.

Art. 310

- 1) Αν η πράξη του άρθρου 308 είχε ως επακόλουθο τη βαριά σωματική βλάβη επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.
- 2) Όποιος προκαλεί σε άλλον βαριά σωματική βλάβη τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών. Αν επεδίωκε την πρόκληση της βαριάς σωματικής βλάβης, τιμωρείται με κάθειρξη.

- 3) Βαριά σωματική βλάβη υπάρχει ιδίως αν η πράξη προξένησε στον παθόντα κίνδυνο ζωής ή βαριά και μακροχρόνια αρρώστια ή σοβαρό ακρωτηριασμό ή αναπηρία ή μόνιμη παραμόρφωση ή αν τον εμπόδισε σημαντικά και για πολύ χρόνο να χρησιμοποιεί το σώμα ή τη διάνοιά του.

Art. 311

Αν η σωματική βλάβη είχε επακόλουθο το θάνατο του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη. Αν ο υπαίτιος επιδίωκε τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος επιβάλλεται κάθειρξη.

Art. 312

- 1) Όποιος προκαλεί σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας σε ανήλικο ή σε πρόσωπο που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του, εφόσον τα πρόσωπα αυτά βρίσκονται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του δράστη βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή πραγματικής κατάστασης, συννοικούν με τον δράστη ή έχουν μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας, τιμωρείται:
- α) για την πράξη του άρθρου 308 παρ. 1 εδάφιο α', με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους,
 - β) για την πράξη του άρθρου 309, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών,
 - γ) για την πράξη του άρθρου 310 παρ. 1 εδ. α', με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και αν επεδίωκε την πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης, με κάθειρξη και
 - δ) για την πράξη του άρθρου 311, με κάθειρξη.
- 2) Οι ίδιες ποινές επιβάλλονται όταν η πράξη τελείται σε βάρος συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου ή σε βάρος συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης. Η τέλεση της πράξης σε βάρος εγκύου συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.
- 3) Με την πρόκληση σωματικής βλάβης σε βάρος ανηλίκου κατά την παράγραφο 1 στοιχείο α' εξομοιώνεται και η τέλεση των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων ενώπιον ανηλίκου.
- 4) Με την πρόκληση σωματικής βλάβης κατά την παράγραφο 1 στοιχείο γ' εξομοιώνεται και η μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση σε βάρος των προσώπων της πρώτης παραγράφου.

Art. 315

Όποιος καταπατείει γυναίκα να υποβληθεί σε ακρωτηριασμό των γεννητικών της οργάνων τιμωρείται με φυλάκιση.

Art. 371

- 1) Κληρικοί, δικηγόροι και κάθε είδους νομικοί παραστάτες, συμβολαιογράφοι, γιατροί, μαίες, νοσοκόμοι, φαρμακοποιοί και άλλοι λειτουργοί ή επαγγελματίες, στους οποίους κάποιος εμπιστεύονται συνήθως λόγω του επαγγέλματός τους ή της ιδιότητάς τους ιδιωτικά απόρρητα, καθώς και οι βοηθοί των προσώπων αυτών, οι οποίοι φανερώνουν ιδιωτικά απόρρητα, που τους τα εμπιστεύτηκαν ή που τα έμαθαν λόγω του επαγγέλματός τους ή της ιδιότητάς τους, τιμωρούνται με φυλάκιση έως ένα έτος ή χρηματική ποινή.
- 2) Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, λόγω του θανάτου κάποιου από τα πρόσωπα της πρώτης παραγράφου, γίνεται κάτοχος εγγράφων ή σημειώσεων του σχετικών με την άσκηση του επαγγέλματος ή του λειτουργήματός του και φανερώνει από αυτά ιδιωτικά απόρρητα.
- 3) Για την ποινική δίωξη απαιτείται έγκληση.
- 4) Η πράξη δεν είναι άδικη και μένει ατιμώρητη αν ο υπαίτιος απέβλεπε στην εκπλήρωση καθήκοντος ή στη διαφύλαξη δικαιολογημένου ουσιώδους συμφέροντος, δημόσιου ή του ίδιου ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά.

Civil Code

Art. 1532

Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας ή οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου ή ο εισαγγελέας, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Κακή άσκηση της γονικής μέριμνας συνιστούν ιδίως: α. η υπαίτια μη συμμόρφωση προς αποφάσεις και διατάξεις δικαστικών και εισαγγελικών αρχών που αφορούν το τέκνο ή προς την υπάρχουσα συμφωνία των γονέων για την άσκηση της γονικής μέριμνας, β. η διατάραξη της συναισθηματικής σχέσης του τέκνου με τον άλλο γονέα και την οικογένειά του και η με κάθε τρόπο πρόκληση διάρρηξης των σχέσεων του τέκνου με αυτούς, γ. η υπαίτια παράβαση των όρων της συμφωνίας των γονέων ή της δικαστικής απόφασης για την επικοινωνία του τέκνου με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει και η με κάθε άλλο τρόπο παρεμπόδιση της επικοινωνίας, δ. η κακή άσκηση και η υπαίτια παράλειψη της άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας από τον δικαιούχο γονέα, ε. η αδικαιολόγητη άρνηση του γονέα να καταβάλει τη διατροφή που επιδικάστηκε στο τέκνο από το δικαστήριο ή συμφωνήθηκε μεταξύ των γονέων, στ. η καταδίκη του γονέα, με οριστική δικαστική απόφαση, για ενδοοικογενειακή βία ή για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

Το δικαστήριο, στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, δύναται να αφαιρέσει από τον υπαίτιο γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ή την επιμέλεια, ολικά ή μερικά, και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο γονέα, καθώς επίσης να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο προς διασφάλιση του συμφέροντος του τέκνου. Αν συντρέχουν στο πρόσωπο και των δύο γονέων οι περιπτώσεις του δευτέρου εδαφίου, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή ακόμα και την επιμέλειά του ολικά ή μερικά σε τρίτο ή και να διορίσει επίτροπο.

Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου και επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του τέκνου, ο εισαγγελέας διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του, μέχρι την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός ενενήντα ημερών, με δυνατότητα αιτιολογημένης παράτασης της προθεσμίας αυτής κατά ενενήντα επιπλέον ημέρες.

-
- 1 Hellenic Statistical Authority (2020) *Estimated Population and Migration Flows*. Available at <https://www.statistics.gr/en/statistics/-/publication/SPO18/2020> (accessed 25 August 2021).
 - 2 European Institute for Gender Equality (2013) *Current situation and trends of female genital mutilation in Greece*. Available at <https://eige.europa.eu/publications/current-situation-and-trends-female-genital-mutilation-greece> (accessed 25 August 2021).
 - 3 European Institute for Gender Equality (2018) *Female genital mutilation: How many girls are at risk in Greece?* Available at <https://eige.europa.eu/publications/female-genital-mutilation-how-many-girls-are-risk-greece> (accessed 25 August 2021).
 - 4
 - Council of Europe (2021) *Chart of signatures and ratifications of Treaty 210, Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*. Available at <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/197/?module=signatures-by-treaty&treatynum=210> (accessed 25 August 2021).
 - Council of Europe (2021) *Reservations and Declarations for Treaty 210, Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*. Available at <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/197/?module=declarations-by-treaty&numSte=210&codeNature=0> (accessed 25 August 2021).
 - 5 General Secretariat for Gender Equality (2008) *National Action Plan for Reproductive & Sexual Health for the period 2008–2012*. [Greek only.] Available at <https://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-drasis-gia-thn-ygeia/ethnika-sxedia-drashs/95-ethnika-sxedia-drashs>.
 - 6 General Secretariat for Gender Equality (undated) *Combatting discrimination against women and girls – “National Action Plan on Gender Equality 2016–2020”*. Available at [https://www.globalwps.org/data/GRC/files/National%20Action%20Plan%20\(NAP\)%20on%20Gender%20Equality%202016-2020.pdf](https://www.globalwps.org/data/GRC/files/National%20Action%20Plan%20(NAP)%20on%20Gender%20Equality%202016-2020.pdf) (accessed 19 August 2021).
 - 7 Immigration and Refugee Board of Canada (2014) *Greece: Domestic violence, including legislation; state protection and support services available to victims, including non-citizens (2009–April 2014)*. Available at <https://www.refworld.org/docid/53b137394.html> (accessed 19 August 2021).
 - 8 International Covenant on Civil and Political Rights (1966) *United Nations Treaty Collection: Status of Treaties*. Available at https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-4&chapter=4&clang=_en (accessed 25 August 2021).
 - 9 *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights* (1966) United Nations Treaty Collection: Status of Treaties. Available at https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-3&chapter=4 (accessed 25 August 2021).
 - 10 *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women* (1979) United Nations Treaty Collection: Status of Treaties. Available at https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-8&chapter=4&clang=_en#9 (accessed 25 August 2021).
 - 11 *Convention on the Rights of the Child* (1989) United Nations Treaty Collection: Status of Treaties. Available at https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&clang=_en (accessed 25 August 2021).
 - 12
 - Council of Europe (2021) *Chart of signatures and ratifications of Treaty 210, Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*. Available at <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/197/?module=signatures-by-treaty&treatynum=210> (accessed 25 August 2021).
 - Council of Europe (2021) *Reservations and Declarations for Treaty 210, Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*. Available at

<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/197/?module=declarations-by-treaty&numSte=210&codeNature=0> (accessed 25 August 2021).

- 13 - Council of Europe (2021) *Chart of Signatures and Ratifications of Treaty 005, Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms*. Available at [coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/005/signatures?module=signatures-by-treaty&treatyNum=005](https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/005/signatures?module=signatures-by-treaty&treatyNum=005) (accessed 25 August 2021).
- Council of Europe (2021) *Reservations and Declarations for Treaty 005, Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms*. Available at <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/005/?module=declarations-by-treaty&numSte=005&codeNature=0> (accessed 15 August 2021).

Cover images: Image of Greece from Canva stock library.

Gina Tigere (2020) *Woman in blue and white floral dress wearing white cap*. Available at <https://unsplash.com/photos/-P0nHbSeebg>.

Please note that the use of a photograph of any girl or woman in this report does not imply that she has, nor has not, undergone FGM.

This report analyses and discusses the application of national (criminal) laws to the commission of FGM and any possible related crimes. It also explores other legal factors deemed relevant, such as legal obligations to report the commission or likely upcoming commission of FGM, available legal protective measures for girls and women at risk of FGM, and any obligations of national governments in relation to FGM.

The initial research conducted for this report consisted of a questionnaire developed by 28 Too Many and Ashurst LLP. The information contained in the responses to that questionnaire was then reviewed by Middelburg Human Rights Law Consultancy, updated and used as the basis of further research from relevant sources. This report is mainly based on primary legal sources such as legislation, case law and authoritative literature, but does use secondary sources such as government documents, journal articles and newspaper articles.

This report has been prepared as a work of legal research only and does not represent legal advice in respect of any of the laws of Greece. It does not purport to be complete or to apply to any particular factual or legal circumstance. It does not constitute, and must not be relied or acted upon as, legal advice or create an attorney-client relationship with any person or entity. Neither 28 Too Many, Ashurst LLP and Middelburg Human Rights Law Consultancy nor any other contributor to this report accepts responsibility for losses that may arise from reliance upon the information contained herein, or any inaccuracies, including changes in the law since the research was completed in August 2021. No contributor to this report holds himself or herself out as being qualified to provide legal advice in respect of any jurisdiction as a result of his or her participation in this project or contribution to this report. Legal advice should be obtained from legal counsel qualified in the relevant jurisdiction/s when dealing with specific circumstances. It should be noted, furthermore, that in many countries there is a lack of legal precedent for the penalties laid out in the law, meaning that, in practice, lesser penalties may be applied.

Acknowledgements:

Ashurst LLP

Zepos & Yannopoulos

Middelburg Human Rights Law Consultancy

Version 3, June 2022

© 28 Too Many 2021
Registered Charity No. 1150379
Limited Company No. 08122211
Email: info@28toomany.org

